

Jappie Rijpma hield melkveehouders voortdurend een spiegel voor

'Ik ben altijd een cijferaar geweest'

Aanvankelijk wilde Jappie Rijpma graag boer worden. Het is er nooit van gekomen, maar het boerenbloed raakte hij niet kwijt. De adviseur van Alfa Accountants was jarenlang dienstbaar in de melkveehouderij en blikt terug op een gevarieerde loopbaan.

tekst Tijmen van Zessen

'Het is hier nooit stil in huis', zegt Jappie Rijpma als hij even opstaat om een cd te wisselen. Rijpma neemt deze maand afscheid als senior adviseur/accountant van Alfa Accountants en kijkt terug op een afwisselende loopbaan. Van assistent praktijkproeven bij het Instituut voor Veevoedkundig Onderzoek en medewerker op een melkveebedrijf groeide hij naar hoofdinstruc-teur op de praktijkschool in Oenkerk en adviseur voor Beag, dat later opging in Alfa Accountants. Tussendoor was hij vijf jaar lang verantwoordelijk voor het management van drie staatsbedrijven in Tunesië. Rijpma heeft zo op grondige wijze de praktijk en de theorie van een melkveebedrijf kunnen doorgronden. Nu gaat hij met pensioen, maar van stil zitten wil hij nog niets weten. 'M'n

Als er een baan als instructeur op de praktijkschool in Oenkerk beschikbaar komt, twijfelt Rijpma geen moment. 'Dat was een heel mooie baan. Ik doceerde er vakken als melken, klauwverzorging, veevoeding en ook veefokkerij.' Die kennis komt van pas als hij in 1977 met zijn gezin naar Tunesië vertrekt. Het is er zijn taak om de jaarlijkse import van 250 varzen, hoofdzakelijk uit Nederland, in goede banen te leiden. In opdracht van het ministerie van Buitenlandse Zaken runt hij op drie staatsbedrijven het dagelijks management. 'Het was de tijd van de dochters van Bill, Silver en Superstar. In De Friese Veefokkerij hebben nog artikelen gestaan met vergelijkingen tussen hun Tunesische dochters.' De wijze van produceren was er totaal anders. 'Koeien kregen uitslui-

'We kunnen als sector niet door blijven gaan met het verhogen van schulden'

vrouw zegt dat ik achter de geraniums ga zitten, maar daar maak ik me nog geen zorgen over. Ik zie wel wat er op mijn pad komt.'

In Tirns, niet ver van Sneek, ligt de geboortegrond van Jappie Rijpma. De boerenzoon groeit op in een gezin met twaalf kinderen, waardoor de kans op een bedrijfsovername voor Rijpma klein is. 'Ik heb altijd graag boer willen worden, maar dat is nooit wat geworden.' Als twee broers het bedrijf voortzetten, zoekt Rijpma in het buitenland een bedrijf. Samen met zijn vrouw bekijkt hij bedrijven in Duitsland en Frankrijk. 'Mijn vrouw is niet van boerenafkomst en dan is zo'n stap uiteindelijk te groot. Tel daarbij op de beperkte middelen die beschikbaar waren en je komt uit op een annulering van de plannen.'

Bill en Superstar in Tunesië

Desalniettemin gaat Rijpma wel aan de slag in de melkveehouderij. De wil om in de melkveehouderij te werken zit diep.

tend stro en krachtvoer, wij begonnen er met het inkuilen van snijgraan. Dat was goed voer, gewoon Engels raaigras is er niks waard, zelfs niet met irrigatie.'

Het kan niet en het kon niet

Na vijf jaar in Tunesië gaat Rijpma weer aan de slag in Oenkerk. In 1985 wordt hij hoofdinstruc-teur en twee jaar later stapt hij over naar de accountancy. 'Als je jong bent, moet je snel wisselen, niet te lang op je kont blijven zitten.'

De overgang van praktijkonderwijs naar de meer theoretische wereld van een accountant vindt Rijpma niet vreemd. 'Ik wist dat het bureau van Goodijk, dat later Beag heette, een puur agrarische klantenkring had. Bovendien ben ik altijd een cijferaar geweest en geïnteresseerd in economie. Samen met mijn broers maakte ik in de jaren zeventig berekeningen om de ligboxenstal te verdubbelen. Achteraf had het makkelijk gekund, maar de mannen van DLV en Rabobank zeiden: "Het moet maar niet".'

PORTRET

Naam:	Jappie Rijpma
Leeftijd:	61
Woonplaats:	Oenkerk
Carrière:	assistent praktijkproeven IVVO, medewerker melkveebedrijf, (hoofd)instructeur praktijkschool Oenkerk, manager melkveebedrijf Tunesië, bedrijfskundig adviseur/tijdelijk mede-eigenaar bij Beag en Alfa Accountants, hoofd bedrijfskundige advisering

Ironisch genoeg is Rijpma als adviseur wel eens een al te behoudende houding verweten. Zo valt op internetfora te lezen dat zijn credo neerkomt op 'het kan niet, het kon niet en het zal nooit wat worden'. Is dat inzicht door de jaren heen veranderd? 'Ik kan me dat verwijt wel voorstellen. De laatste tien jaar, zeker na 2005, heb ik gewaarschuwd voor enorme investeringen in schaalvergroting, onder meer in melkquotum. In tien jaar tijd is de schuld op een gemiddeld melkveebedrijf opgelopen tot meer dan een euro financiering per kilo melk. Dat betekent dat het gemiddeld genomen niet gelukt is om de toegenomen lasten te dragen. We kunnen als sector niet door blijven gaan met het verhogen van die schuld of we moeten langdurig hoge inkomens verwachten. Lenen is immers een voorschot op toekomstig inkomen.'

Geen stille armoede

Toch heeft Rijpma met zijn visie ook een staat van dienst ontwikkeld. Hij wil dat zijn adviezen in balans zijn. 'Ik probeer ondernemers altijd een spiegel voor te houden. Dat betekent de kansen laten zien, maar ook de risico's benoemen. Als een veehouder zijn bedrijf goed in de vingers heeft, moet je als financieel adviseur in veel gevallen meegaan met de plannen van de veehouder. Maar het gaat niet om bezit of groei alleen. In elke situatie kijk ik naar wat die euro investering uiteindelijk opbrengt. Er moet wel wat extra te verdienen zijn, want ik gun de mensen geen stille armoede. Daarvoor is het boerenvak te mooi.'

Hij denkt even na en refereert dan aan bedrijfsovernames in families die weinig begrip hadden van hun financiële positie. 'Mensen hadden soms geen idee hoe het verder moest.' Juist uit die situaties zegt Rijpma voldoening te halen. 'Ik heb meegemaakt dat ik wegging met een zoen van de boerin, omdat er een uitkomst mogelijk was waarbij bedrijfsopvolger en ouders elkaar konden blijven waarderen. Dat je zo kunt sturen dat beide partijen respect houden voor elkaar, dat maakt dit werk zo prachtig.'